

Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (Stiftelsen)

Strategi og føringer

14.06.2018

Formålet med dokumentet Strategi og føringer

- Bidra til å identifisere formål og søknader som gir størst mulig effekt av midlene, og sikre at bruken av midlene blir utviklings- og praksisrettet.
- Gi føringer for forvaltningen av Stiftelsens midler.
- Gi eierføringer for Stiftelsens deleierskap i selskapene Apokus AS og AS Apotekernes Hus.

Stiftelsens formål

«Stiftelsens formål er å bidra til å fremme utviklingen av norsk apotekfarmasi. Midlene kan brukes til studier og prosjekter som gjelder

- rasjonell legemiddelbruk
- utvikling av apotekpraksis
- kvalitetsutvikling i apotek
- videre- og etterutdanning innen farmasifaglige områder

og ellers til andre studier og prosjekter som etter styrets vurdering bidrar til formålet. Økonomisk støtte kan gis til enkeltpersoner, foreninger eller virksomheter.»

Utlysning, bruk og rapportering av Stiftelsens midler

Stiftelsens styre legger følgende prinsipper til grunn:

- Oppfyllelse av formålet kan inkludere utlysning, direkte henvendelser, og etablering av samarbeide med relevante organisasjoner eller personer.
- Støtteformålene skal primært ha form som studie/prosjektstøtte, utviklings/forskningsstøtte og primært støtte virksomheter.
- Støtteformålene skal primært understøtte pasient/kundebehov, innovasjon gjennom bruk og utvikling av ny teknologi og/eller tverrfaglig samarbeide.
- Støtteformål kan legge til rette for kvalitets- og kompetanseutvikling i apotek.
- Resultatene av arbeidet som utføres med støtte fra Stiftelsen skal være tilgjengelig for alle interesserte aktører i apotekfarmasien.
- Det gis normalt ikke støtte til å dekke driftskostnader.

- Mottagere av støtte forutsettes å avlegge skriftlig rapport (inkl. regnskap) om hva støtten har gått til, og om mulig beskrive oppnådd eller planlagt effekt som angitt i søknaden.
- Styret skal årlig utgi en årsrapport som dokumenterer årets disposisjoner/støtteformål og om mulig resultatene av dette. Årsrapporten skal være tilgjengelig for allmenheten på egen hjemmeside.

Om begrepet «apotekfarmasi» og relasjonen til Apotekforeningen.

Støtteformålet angitt i vedtektene («norsk apotekfarmasi») tar utgangspunkt i apotekenes samfunnsoppdrag som følger av de definisjoner, rettigheter og plikter som følger av Apotekloven. Dette gjelder særskilt lovens formålsbestemmelse.

Apotekforeningen opprettet Stiftelsen i 2001, var giver av Stiftelsens verdier, men har gitt fra seg enhver råderett over Stiftelsens formue og avkastning. Stiftelsen skal derfor ha ekstra årvåkenhet på midler som bevilges til bransjeprojekter som gjennomføres i regi av Apotekforeningen, slik også Stiftelsesloven forutsetter. Dette er ikke til hinder for at Stiftelsen kan tildele midler til slike bransjeprojekter.

Om Stiftelsens kompetanse og sekretariat

Stiftelsens styre skal holde seg særskilt orientert om Lov om stiftelser, og er per i dag medlem av Stiftelsesforeningen.

Stiftelsens styre og sekretariat må vedlikeholde relasjoner med relevante aktører for å sikre at støtteformålene har tilstrekkelig relevans for og forankring i apotekbransjen. Styret og sekretariatet må likeledes holde seg orientert om samfunnets behov for apotekfarmasi, samt relevante utviklingstrekk og drivkrefter i inn- og utland.

Stiftelsens styre står fritt til å inngå avtale med en eller flere personer som kan utføre nødvendige styreforberedende oppgaver, og andre oppgaver som styret anser hensiktsmessig. Styret står likeledes fritt til å knytte til seg ekstern finansiell rådgivningskompetanse.

Vedlegg

1. Mål og eierføringer for Stiftelsens eierskap i Apokus AS
2. Mål og eierføringer for Stiftelsens eierskap i AS Apotekernes Hus
3. Plan for forvaltning for Stiftelsen

Eierføringer for Stiftelsens engasjement i Apokus AS

Virksomheten i Apokus AS

Apokus AS (Apotekenes kompetanse- og utviklingssenter) ble opprettet i 2011 med Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (Stiftelsen) (66 %) og Apotekforeningen (34 %) som eiere. Styret i Stiftelsen utpeker tre representanter til styret i Apokus AS, hvorav minst en representant skal sitte i styret i Stiftelsen.

Formål Apokus

Stiftelsen oppfatter Apokus' formål som følgende: Apokus skal gjennom praksisnære prosjekter og opplæringsvirksomhet videreutvikle helsepersonell i apotek som legemiddelrådgivere og apotek som faghandel for legemidler og derved bidra til å fremme samhandling mellom apotek og resten av helse-Norge til beste for legemiddelbrukeren.

Apokus skal utarbeide opplæringsprogrammer og gjennomføre praksisnære prosjekter innen områder hvor apotek som bransje har sammenfallende interesser og nytte av å finne løsninger sammen. Eksempler på dette er kjernekompetanse tilknyttet legemiddelrådgivning og resepthåndtering, utvikling og implementering av nye bransjestandarder og tjenester med tilhørende dokumentasjon.

Mål og føringer for Stiftelsens eierskap i Apokus

- Stiftelsen skal gjennom sitt eierskap i Apokus sikre alle norske apotek tilbud til et konkurransedyktig, kontinuerlig opplæringstilbud innenfor bransjefelles faglige kjerneområder.
- Stiftelsen skal gjennom sitt eierskap i Apokus bidra til at det utføres undersøkelser, forsøks- og implementeringsvirksomhet og utredninger for å synliggjøre apotekenes verdiskaping og for å understøtte Stiftelsens formål.
- Selskapet skal ikke gi utbytte. Eventuelt overskudd skal anvendes til videre drift av selskapet.
- Det forutsettes at selskapet årlig gjennomfører en risikoanalyse, som også inkluderer oppfølging av relevante etiske retningslinjer og fullmaktsforhold.

Aksjonæravtale inkludert finansiering

Det er utarbeidet en aksjonæravtale mellom Stiftelsen og Apotekforeningen i forbindelse med opprettelsen av Apokus. Følgende felles intensjoner mellom eierne lå til grunn for opprettelsen av Apokus:

- Apokus finansieres gjennom inntekter fra salg av opplæringsprogrammer og prosjektoppdrag, samt tilskudd fra eierne. Apotekforeningen forplikter seg til årlig å kjøpe tjenester/oppdrag for minst 1,5 MNOK, en forpliktelse med to års oppsigelsesfrist. Stiftelsen skal yte tilskudd etter søknad.
- Apotekforeningens store medlemsgrupperinger har tegnet abonnement på grunnleggende opplæringstilbud for alle sine ansatte, noe som også er en forutsetning for tilskuddene fra Apotekforeningen og Stiftelsen angitt over.

Særskilt om opplæringsvirksomheten

Apokus skal opparbeide og vedlikeholde en kurskatalog med relevante e-læringskurs. Formålet med kursene er å legge til rette for at alt helsepersonell i apotek kan oppdatere sin farmasifaglige kompetanse og samtidig videreutvikle sin rolle som legemiddelrådgiver.

Kurskatalogen skal være tilgjengelig via en abonnementsordning. Abonnenter kan fritt benytte alle kurs i avtaleperioden. Alle norske apotekeiere kan tegne abonnement, uavhengig av medlemskap i Apotekforeningen, og styret i Apokus beslutter vilkårene for disse. Styret i Apokus beslutter likeledes hvilke andre aktører enn apotek som kan tegne abonnement, samt vilkårene for disse.

Kurskatalogen skal omfatte kurs for både apotek teknikere og apotekfarmasøyter. Det skal årlig avtales og utvikles nye e-læringskurs i tråd med abonnentenes behov. Apotekforeningen skal anbefale nye e-læringskurs, samt sikre bransjefelles kurs- og opplæringstilbud knyttet til faglige satsningsområder. Eksisterende kurs forutsettes vedlikeholdt i inntil 3 år. Styret i Apokus beslutter endelig kurskatalog.

Opplæringsstøtte og kurs for den enkelte apotekeier kan tilbys ved ledig kapasitet dersom dette er et tilbud som gis likt til alle.

Særskilt om utviklingsvirksomheten

Stiftelsen ønsker å legge til rette for at Apokus skal være en foretrukket samarbeidspartner for Apotekforeningen ved tildeling av bransjefelles utviklingsoppdrag.

Utviklings- og dokumentasjonsoppdrag for andre aktører kan tilbys ved ledig kapasitet, forutsatt endelig beslutning i styret.

Roller, ansvar og eierskap til resultatene skal avtales for det enkelte oppdrag.

Rolle for styret i Stiftelsen

Styret i Stiftelsen holdes orientert om Apokus AS gjennom egen styrerepresentant, samt protokoller fra styremøter og generalforsamlinger.

Dersom selskapets formål eller økonomiske krav ikke kan innfris, eller ved vesentlig økning i risiko, skal styret i Stiftelsen få seg forelagt en sak om dette.

Eierføringer for Stiftelsens engasjement i AS Apotekernes Hus

(Endring vedtatt i Stiftelsens styre 25.06.2019.)

Virksomheten i AS Apotekernes Hus (APHUS)

I henhold til vedtektene er formålet til APHUS utøvelse av administrative tjenester, eiendomsbesittelse og annen næringsvirksomhet, herunder bl.a. kjøp, salg og bebyggelse av fast eiendom. Selskapet eies av Apotekforeningen (66 %) og Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (34 %). Minst en representant fra Stiftelsens styre skal sitte i styret i APHUS. Det er utarbeidet en aksjonæravtale om APHUS med Apotekforeningen.

Virksomheten i APHUS er tredelt:

1. Forvaltning av eierskap i datterselskaper med ren finansiell målsetting; primært eiendomsinvesteringer gjennom NAF-gårdene konsern.
2. Investeringer i rentebærende verdipapirer, rentefond og aksjefond, samt bankinnskudd.
3. Tjenesteproduksjon for Apotekforeningen med tilhørende selskaper, samt datterselskapene i APHUS konsern.

Mål for Stiftelsens eierskap i APHUS

Hovedformålet for Stiftelsens eierinteresser i APHUS med datterselskaper skal være å gi et betydelig årlig økonomisk bidrag for å understøtte Stiftelsens formål.

Øvrige føringer for eierskapet

- APHUS skal ha en egen styregodkjent forvaltningsinstruks førende for forvaltningen.
- Virksomhet innen tjenesteproduksjon og oppdrag for Apotekforeningen med datterselskaper og tilknyttede selskaper forutsettes selvfinansiert (kost pluss).
- Gjeldsgraden i APHUS med datterselskaper skal som hovedregel over tid holdes under 60 % av markedsverdien på eiendommer, unntak kan gjøres i byggeperioder for enkelte eiendommer/prosjekter og for eiendommer som har langsiktige leiekontrakter med offentlige eller særlig solide leietagere.
- Det forutsettes at rentenivået følges nøye, og at relevante tiltak løpende iverksettes for å begrense risikoen ved renteendringer.
- Det forutsettes årlige verdivurderinger av eiendomsporteføljen av ekstern part.
- Det forutsettes at selskapet årlig gjennomfører en risikoanalyse, som også inkluderer oppfølging av relevante etiske retningslinjer og fullmaktsforhold.
- Stiftelsens styre forutsetter at styret i AS Apotekernes Hus årlig vurderer vektingen av investeringer i verdipapirer kontra eiendom.

Rolle for styret i Stiftelsen

Styret i Stiftelsen holdes orientert om APHUS med datterselskaper og tilknyttede virksomheter gjennom egen styrerepresentant, samt protokoller fra styremøter og generalforsamlinger.

Dersom selskapets formål eller økonomiske krav ikke kan innfris, eller ved vesentlig økning i risiko, skal styret få seg forelagt en sak om dette.

Plan for forvaltning av midler i Stiftelsen

(Vedtatt i Stiftelsens styre 27.09.2018, endring vedtatt 16.10.2019.)

1. Midlenes opphav

Apotekforeningen opprettet Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (Stiftelsen) i 2001 og var giver av Stiftelsens grunnkapital, herunder 34% av aksjene i Apotekernes Hus AS (APHUS). Resten av aksjene i APHUS eies av Apotekforeningen (66 %).

2. Formålet med Stiftelsens eierskap i APHUS

Hovedformålet for Stiftelsens eierinteresser i APHUS med datterselskaper skal være å oppnå et betydelig årlig økonomisk bidrag for å understøtte Stiftelsens formål.

Stiftelsen eier også 66% av aksjene i Apokus AS (opprettet i 2011) som et virkemiddel i oppfyllelsen av Stiftelsens formål

Eierskapet i APHUS og Apokus reguleres av egne Mål og eierføringer, se vedlegg 1 og 2.

3. Forutsetning lagt til grunn

Styret legger til grunn at eierskapet til aksjene i APHUS og Apokus ligger fast og at denne planen derfor omhandler forvaltning av Stiftelsens øvrige midler. Det legges videre til grunn at midlene kan plasseres i bankinnskudd, enkeltobligasjoner, obligasjonsfond og aksjefond utstedt og/eller forvaltet av store norske forvaltningsmiljøer.

4. Målsetting med forvaltningen

Målsettingen med forvaltningen er å oppnå høyest mulig avkastning på lang sikt, innenfor rammene som følger av denne planen, for å muliggjøre utdelinger fra Stiftelsen som ivaretar Stiftelsens formål. Stiftelsens vedtekter gir fleksibilitet til variasjoner i årlig bruk av midlene utover kravet om opprettholdelse av Stiftelsens indeksjusterte opprinnelige grunnkapital. Det innebærer at Stiftelsen har betydelig risikoevne, og kan investere i aktivaklasser som har høyere forventet avkastning og tilhørende svingningsrisiko for å oppnå høyest mulig avkastning på lang sikt.

Aksjer er den aktivaklassen som historisk har gitt høyest avkastning over tid, men som også har relativt store svingninger på kort sikt. Obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer vil normalt ikke være egnet til å bevare eller øke realverdier, men har mindre svingninger på kort sikt og kan således bidra til å dempe de kortsiktige svingningene i en portefølje av aksjer og obligasjoner.

5. Investeringsstrategi/Porteføljesammensetning

Forventet avkastning

Det legges til grunn følgende avkastningsforventninger i ulike aktivaklasser:

- Risikofri investering 1,0%
- Obligasjoner 2%
- Aksjer 6,5%

Aktivaallokering

Strategisk aktivaallokering er viktig for å oppnå avkastning over tid. For å oppnå langsiktig forventet avkastning på ca 5% (tilsvarende i dag en realavkastning på ca 3%) tilsier det at ca 65% av porteføljen investeres i aksjer og 35% i renter.

Stiftelsen skal ikke drive taktisk aktivaallokering.

Med utgangspunkt i et historisk lavt rentenivå og en historisk lang oppgangsperiode i aksjemarkedene skal den nye aktivasammensetningen etableres over en periode på minst fem år, fortrinnsvis med halvårlige endringer i porteføljen.

Stiftelsen skal til enhver tid ha midler minst tilsvarende to års forventede utdelinger som ikke utsettes for markedssvingninger.

Aktivaklasser som kan benyttes

Ved å investere i UCITS verdipapirfond med lave kostnader oppnås en kostnadseffektiv diversifisering og en ekstra beskyttelse gjennom tilsyn, regelverk og likviditet. Indeksneare fond vil normalt ha de laveste forvaltningskostnadene.

- Indeksneare UCITS Aksjefond med globale eller brede mandater
- Indeksneare UCITS Obligasjonsfond/Rentefond med norske eller globale Investment Grade mandater
- NOK Enkeltobligasjoner utstedt av norske Investment Grade utstedere
- NOK bankinnskudd i norske banker eller norske filialer av utenlandske banker

Ansvarlig forvaltning og etiske kriterier

Investeringene bør oppfylle følgende kriterier:

- Prinsipper for god selskapsstyring
  - FNs Global Compact
  - OECDs Principles of corporate governance
  - OECDs Guidelines for multinational enterprises
- Prinsipper for ansvarlige investeringer
  - FNs prinsipper for ansvarlige investeringer
- Utelukkelse av selskaper
  - Følger ekskluderingslisten til SPU

6. Risiko og håndtering av risiko

Stiftelsen påtar seg risiko ved å investere i finansielle instrumenter, og porteføljens totale finansielle risiko vil bestå av ulike risikoelementer.

Markedsrisiko

Systematisk markedsrisiko er knyttet til eventuelle gevinster/tap som følge av kurssvingninger i de markedene stiftelsen er eksponert i. Selskaps-spesifikk risiko i de ulike markedene er knyttet til at et enkelt investeringsobjekt vil stige eller falle i verdi i forhold til markedet. Den selskaps-spesifikke risikoen søkes redusert ved å investere i en diversifisert portefølje, f.eks i et UCITS verdipapirfond, mens den systematiske markedsrisikoen reduseres ved å velge indeksneare fond.

Renterisiko

Renterisiko er knyttet til at verdien av rentebærende verdipapirer endres dersom markedrenten endres. Renterisiko styres ved å overvåke rentefølsomheten og eventuelt sette krav til maksimal rentefølsomhet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for å lide tap på grunn av at en utsteder av en obligasjon eller et rentepapir ikke oppfyller sine forpliktelser. Kredittrisiko reduseres ved å begrense investeringene i obligasjoner eller rentepapirer til utstedere med Investment grade rating.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at investeringene ikke kan selges når en ønsker. Likviditetsrisikoen reduseres ved kun å investere i børsnoterte verdipapirer eller UCITS verdipapirfond med daglig innløsningsrett.

Valutarisiko

Valutarisikoen er risikoen for tap som følge av svingninger i valutakurser. Valutakursrisiko kan reduseres ved valutasikring, og er aktuelt ved investeringer i obligasjoner eller rentepapirer utstedt i utenlandsk valuta. Valutarisikoen reduseres ved å velge rentefond med valutasikring for vesentlige deler av porteføljen.

7. Rapportering

Rapportering om Stiftelsens forvaltning foretas av Stiftelsens forretningsfører i forbindelse med hvert kvartalsregnskap

8. Rebalansering

Styret skal minst en gang årlig foreta en gjennomgang av Stiftelsens portefølje og forvaltningsplanen. Rebalansering skal foretas minst årlig ved å foreta justeringer i porteføljesammensetningen, slik at den kommer i tråd med den valgte porteføljesammensetningen.